

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

“СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА”

(для бакалаврів спеціальності
“Педагогіка і методика середньої освіти.
Англійська мова”)

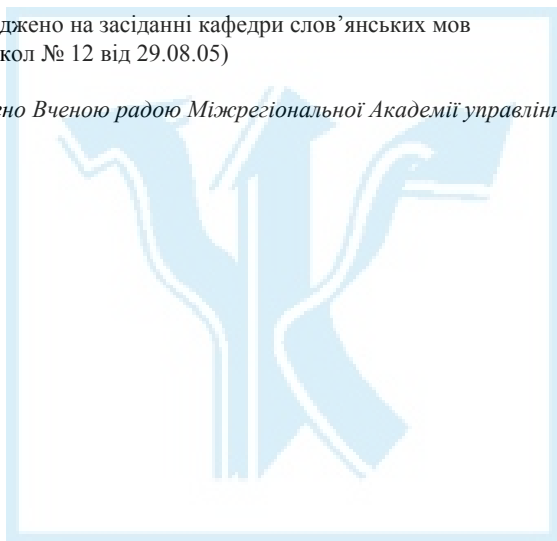
МАУП

Київ 2005

Підготовлено кандидатом філологічних наук *О. М. Боярчук*

Затверджено на засіданні кафедри слов'янських мов
(протокол № 12 від 29.08.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Боярчук О. М. Навчальна програма дисципліни “Сучасна українська мова” (для бакалаврів спеціальності “Педагогіка і методика середньої освіти. Англійська мова”). — К.: МАУП, 2005. — 19 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Сучасна українська мова”, питання для самоконтролю, вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Різні визначення мови й української зокрема об'єднує комунікативний підхід. Адже мова — це насамперед уміння висловлювати власні думки. Курс “Сучасна українська мова” покликаний сприяти формуванню мовної і мовленнєвої компетенції майбутніх фахівців будь-якої галузі.

Розширення сфер функціонування української мови, піднесення її престижу значною мірою залежать від мовного навчання і мовного виховання.

Мета мовного навчання полягає у свідомому практичному опануванні української літературної мови, заснованому на вивченні її системи й підсистем — фонетичної, лексико-семантичної і граматичної, а також закономірностей, які визначають використання різних виражальних засобів відповідно до сучасних норм.

Завданням мовного виховання є усвідомлення значення рідної мови не лише як засобу спілкування, а й як найважливішого джерела формування інтелекту й духовно-емоційної сфери особистості через її органічний зв'язок з національними традиціями.

Запропонована програма охоплює літературну українську мову на сучасному етапі її розвитку.

Особливу роль в опрацюванні національного мовного матеріалу, поглибленні знань з історії і сучасного стану мови відіграють самостійна робота зі словниками, довідниками, підручниками, вдумливе і творче сприйняття правил граматики.

На укладання програми вплинули погляди авторитетних українських мовознавців: А. П. Грищенка, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ, Н. І. Тоцької, І. П. Ющука.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА”

№ пор.	Назва теми
1	Вступ
2	Фонетика і фонологія
3	Орфоепія
4	Графіка і орфографія
5	Лексикологія
6	Фразеологія
7	Лексикографія
8	Словотвір
9	Морфологія
10	Синтаксис і пунктуація

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА”

Тема 1. Вступ

Сучасна українська мова як предмет вивчення. Походження української мови. Поняття літературної мови. Українська мова — державна. Стили української мови. Мова як система.

Література: а) основна [6; 7; 11; 16];
б) додаткова [3; 7; 15; 18]

Тема 2. Фонетика і фонологія

Предмет фонетики і фонології. Лінгвістичний аспект мовних звуків. Поняття фонем. Транскрипція. Система фонем сучасної української мови. Артикуляційна характеристика голосних фонем. Артикуляційно-акустична характеристика приголосних фонем. Модифікації фонем. Чергування фонем. Історичні чергування. Склад і складоподіл. Інтоняція.

Література: а) основна [5; 6; 12; 16];
б) додаткова [8; 24; 30]

Тема 3. Орфоенія

Поняття орфоенії. Основні риси української літературної вимови. Випадки порушення орфоенічних норм. Милозвучність української мови.

Література: а) основна [6; 12; 16];
б) додаткова [1; 18; 24]

Тема 4. Графіка і орфографія

Виникнення і розвиток письма. Становлення писемності в Україні. Унормування українського правопису. Транслітерація. Фонематичний і морфологічний принципи української орфографії. Написання слів разом, окремо і через дефіс. Принципи вживання великої літери. Правопис слів іншомовного походження. Правила переносу. Вживання апострофа.

Література: а) основна [2; 4; 9; 12];
б) додаткова [4; 9; 28]

Тема 5. Лексикологія

Предмет лексикології. Слово в лексико-семантичній системі мови. Лексика української мови з погляду походження. Функціональна диференціація лексики української мови. Лексика української мови з погляду сфер вживання. Лексика української мови з погляду активного і пасивного вживання. Стилїстична диференціація лексики.

Література: а) основна [6; 11; 14; 16];
б) додаткова [2; 5; 11; 13; 19; 21]

Тема 6. Фразеологія

Предмет фразеології. Класифікація фразеологічних одиниць. Системні зв'язки у фразеології. Фразеологія і мовні кліше, штампи, складені найменування. Фразеологічна варіантність та індивідуально-авторські перетворення. Джерела фразеології. Прислів'я і приказки. Крилаті вислови.

Література: а) основна [6; 8; 16];
б) додаткова [25; 29]

Тема 7. Лексикографія

Предмет лексикографії. Розвиток української лексикографії. Основні типи словників. Перекладні словники. Тлумачні словники. Етимологічні словники. Словники синонімів, антонімів, паронімів. Орфографічні, орфоепічні та інші словники правильності мови.

Література: а) основна [9; 11; 16];
б) додаткова [4; 5; 7–11; 13; 19–23]

Тема 8. Словотвір

Предмет і завдання словотвору. Морфемна структура слова в українській мові. Типи морфем. Словотвірна структура слова в українській мові. Словотвір іменників. Словотвір прикметників. Словотвір дієслів. Творення дієслів від основ інших частин мови.

Література: а) основна [5, 6, 11, 16];
б) додаткова [16, 26, 30]

Тема 9. Морфологія

Предмет морфології. Типи морфологічних форм і засоби їх вираження. Частини мови і принципи їх класифікації. Іменник. Граматичні категорії іменника. Прикметник. Словозміна прикметників. Числівник. Займенник. Розряди займенників за співвідношенням з іншими частинами мови. Дієслово. Морфологічні категорії дієслова. Словозміна дієслів. Прислівник. Прийменник. Сполучники і сполучні слова. Частки. Вигуки.

Література: а) основна [1; 6; 9; 16];
б) додаткова [6; 12; 14; 17; 26]

Тема 10. Синтаксис і пунктуація

Предмет синтаксису. Пунктуація: роль і значення. Синтаксична словоформа. Словосполучення. Речення. Просте речення. Просте ускладнене речення. Складне речення. Пряма і непряма мова. Синтаксична єдність і абзац.

Література: а) основна [1; 6; 14; 16];
б) додаткова [27; 28; 30]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Чи однаковий зміст мають поняття “українська мова” і “українська літературна мова”?
2. Що Вам відомо про початки формування сучасної української літературної мови?
3. Для чого потрібна єдина загальнодержавна мова? Що вона дає для функціонування суспільства?
4. Які спільні й відмінні риси мають офіційно-діловий і науковий стилі?
5. Елементи яких стилів можна спостерігати в газетних публікаціях?
6. Які основні відмінності у творенні голосних і приголосних звуків? Вимова яких звуків складніша і чому?
7. Чи однакові звукові закони в усіх мовах?
8. Як трансформувалася старослов'янська азбука в Україні? Яких змін і новацій вона при цьому зазнала?
9. Чому на певному етапі розвитку письма виникла потреба у вживанні великої букви? Яке її значення?
10. Способи позначення м'якості приголосних.
11. Як утворено прикметники *луцький*, *крататорський*, *новоград-волинський*? Сформулюйте правило.
12. Які фонетичні зміни послідовно відбулися при творенні слів *Одеса* — *одеський* — *Одещина*?
13. Чому найчастіше сплутуються голосні *е* та *и*?
14. Чому треба дотримуватися єдиних правописних правил передавання іншомовних, зокрема слов'янських, власних назв українською мовою?
15. Яке поєднання слів відповідає вимогам милозвучності мови: *лише шість* чи *тільки шість*? Чому?
16. За якими різними ознаками можна класифікувати лексику?
17. Чим зумовлена наявність у мові антонімів?
18. Чим подібні і чим відрізняються омоніми і пароніми?
19. Чим зумовлене запозичення слів з інших мов? Чи завжди воно доцільне?
20. Які особливості лексики, що використовується в поезії (на прикладі конкретного поетичного твору)?
21. У чому відмінність між територіальними й соціальними діалектизмами?
22. За якими ознаками слід відрізнити фразеологізми від звичайних словосполучень?

23. Чим мовні кліше, штампи, складені найменування подібні до власне фразеологізмів, а чим — відрізняються?
24. Яка роль словників у розвиткові культури, науки? Назвіть основні типи словників.
25. Що впливає на віднесення назв неістот до того чи іншого роду?
26. Чи багато є винятків у відмінюванні іменників I, II, III і IV відмін? У якій відміні вони найчастіше трапляються?
27. У якому відмінку іменники I відміни мають найбільше розбіжностей у закінченнях і формах?
28. Які є особливості у відмінюванні прізвищ?
29. Яка роль прикметників у мові?
30. Якими граматичними значеннями та іншими властивостями якісні прикметники відрізняються від відносних?
31. Які правила написання частки *не* з прикметниками?
32. Як можна групувати числівники?
33. У чому полягає відмінність у відмінюванні назв десятків і назв сотень?
34. У чому полягає специфіка займенника порівняно з іншими частинами мови?
35. Які функції виконують займенники у реченні, у тексті?
36. Назвіть розряди займенників за значенням.
37. Як утворюються форми умовного способу дієслів?
38. Відмінність між активними і пасивними дієприкметниками.
39. За скількома моделями утворюються пасивні дієприкметники?
40. Чи багато прислівників пишеться через два дефіси? Відповідь проілюструйте прикладами.
41. Що є спільного в написанні *не* з прикметниками і прислівниками?
42. Як відрізнити прийменник від однозвучного прислівника?
43. Як відрізнити прийменник від префікса?
44. У чому полягає функціональна відмінність між сполучниками і прийменниками як службовими частинами мови?
45. Які частки пишуться через дефіс?
46. У чому полягає специфіка вигуків порівняно з іншими частинами мови?
47. Які функції виконують розділові знаки?
48. Яка суттєва відмінність між узгодженням, керуванням і приляганням як способами граматичного зв'язку?
49. Що таке речення?

50. Якими трьома основними ознаками речення відрізняється від слова й словосполучення?
51. Що таке синтаксичний центр, як він виражається і яка його роль у реченні?
52. Що означає підмет і як він буває виражений?
53. Які критерії визначення присудка в реченні та встановлення його межі?
54. Як об'єднуються між собою однорідні члени речення?
55. Для чого використовуються в мові вставні слова й речення? Як вони виділяються на письмі?
56. За якими ознаками складні речення поділяють на складносурядні, складнопідрядні і складні безсполучникові?
57. Чим складнопідрядні речення відрізняються від складносурядних?
58. Що таке пряма мова і слова автора? Що таке діалог?
59. Як відокремлюються на письмі слова автора від прямої мови?
60. Як наводяться цитати і як вони оформлюються в тексті? Чи можна змінювати щось у цитаті?

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота з дисципліни “Сучасна українська мова” для студентів денної та заочної форм навчання передбачає перевірку засвоєння базових знань з історії і сучасного стану мови, опрацювання національного мовно-культурного матеріалу в широкому філологічному контексті, пізнання особливостей функціонування мови на всіх рівнях людського життя. Разом із засвоєнням дисциплін фахового профілю знання з української мови покликані сформувати у свідомості студентів всебічне уявлення про свою спеціальність.

Контрольна робота з української мови містить фонетичні, граматичні, лексико-стилістичні завдання. Вони представлені двома рівнями складності: завдання 1–3 — рівень репродукції знань, застосування умінь і навичок; завдання 4 — рівень трансформації, творчі завдання, пов'язані з фаховою філологічною підготовкою.

Завдання обох рівнів передбачають письмову відповідь. Виконання завдань кожного рівня оцінюється в балах. Максимальна кількість балів за повністю виконані завдання першого рівня — 6 балів (по 2 бали за кожне правильно виконане завдання), другого рівня — 4 бали.

Критерії оцінювання:

- 1) повністю виконане завдання будь-якого рівня (без фактичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і мовленнєвих помилок) оцінюється найвищим балом;
- 2) якщо обґрунтування відповіді чи відповідь правильні, але є незначні помилки (у тому числі фактичні, орфографічні, пунктуаційні, граматичні, мовленнєві), то від найвищого бала віднімається 0,5;
- 3) правильна відповідь без обґрунтування чи прикладів оцінюється 0,5 бала;
- 4) за значні помилки (у тому числі фактичні, орфографічні, пунктуаційні, граматичні, мовленнєві) бал знижується на 0,5;
- 5) бали не нараховуються, якщо відповідь відсутня; за наявності значної кількості помилок різного характеру.

На виконання комплексної контрольної роботи з української мови студентів відводиться від 30 до 50 хвилин.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Запишіть по порядку всі літери українського алфавіту.

2. До кожного з наведених фразеологізмів доберіть синонім.

Дихати вогнем, нам'яти боки, пустити пил в очі, хоч картину малюй, як п'єте колесо до воза, як по маслу.

3. Запишіть кожен з наведених іменників спочатку в родовому, а потім в орудному відмінках однини. Визначте, до якої групи належить кожен іменник.

Слива, яблуня, дорожнеча, іронія, роса, ноша.

4. Перекладіть українською мовою.

Чем уже собственное поприще какой-либо идеи, тем разрушительней ее попытка охватить всю полноту жизни. Вообразите свихнувшегося вегетарианца, который смотрит на мир с высоты своей вегетарианской диеты. В искусстве он упразднит все, кроме садовых пейзажей; в экономике сохранит только земледелие; в религии оставит лишь допотопных божеств урожая; пестроту мехов и тканей сведет к холстине, льну, рогоже, а как философ будет проповедовать трансцендентальную ботанику.

Варіант 2

1. Перепишіть слова, правильно поставивши наголос.

Завдання, черговий, загадка, вимова, горихвістка, літопис, хутрянний, гуртожиток.

2. До кожного з наведених фразеологізмів доберіть словосинонім.

Брати на кпини, діймати до печінок, підносити до небес, хоч з лица воду пий, як корова язиком злизала, як сніг на голову.

3. Запишіть кожен з наведених іменників спочатку в родовому, а потім в орудному відмінках однини. Визначте, до якої групи належить кожен іменник.

Сівба, лілія, їжа, брама, калоша, кухня.

4. Перекладіть українською мовою.

У нашей цивилизации два изъяна: она учит правам, а не обязанностям, и ей не достаает исконности; другими словами, она заключается в средствах, а не в конечных целях, и оставляет невозделанной, некультуренной глубину существования, то, что в жизни человека абсолютно или тяготеет к абсолютному. В этом смысле наша цивилизация поверхностна, и потому принимает или отвергает ее, принимает целиком или частично — это дело вкуса, если не прихоти. Оттого так легко и чем дальше, тем легче люди отмахиваются от ее заповедей, либо хватаются за ту, что в данный момент их устраивает.

Варіант 3

1. Перепишіть слова, правильно поставивши наголос.

Випадок, рукопис, кілометр, чотирнадцять, скрутний, верба, висіти, нездійснений.

2. До кожного з наведених фразеологізмів доберіть словосинонім.

Аж ребра світяться, перегнути палку, прикусити язик, стерти на порох, хоч в око стрельни, як піску морського.

3. Запишіть кожен з наведених іменників спочатку в родовому, а потім в орудному відмінках однини. Визначте, до якої групи належить кожен іменник.

Левиця, Хома, хвоя, пожежа, скарга, сорочка.

4. Перекладіть українською мовою.

Требовать от испанца, чтобы, войдя в трамвай, он не окидывал взглядом знатока всех едущих в нем женщин, — значит требовать невозможного. Ведь это одна из самых характерных и глубоко укоренившихся привычек нашего народа. Та настырность и почти осязаемость, с какими испанец смотрит на женщину, представляются бестактными иностранцам и некоторым моим соотечественникам. К числу последних отношу себя, ибо у меня это вызывает неприятие. И все же я считаю, что эта привычка — если оставить без внимания настырность, дерзость и осязаемость взгляда — составляет одну из наиболее своеобразных, прекрасных и благородных черт нашей нации.

Варіант 4

1. Перепишіть слова, правильно поставивши наголос.

Вимога, олень, дочка, випробування, перевертень, житло, вертихвістка, веретено.

2. До кожного з наведених фразеологізмів доберіть синонім.

Давати драла, зробити великі очі, передати куті меду, хоч до рани прикладай, яблуку ніде впасти, як торішній сніг.

3. Запишіть іменники у формі родового відмінка однини.

Сокіл, клас, майданчик, світ, Донбас, туман, берег, курінь, науковець, інститут, Львів, погріб, водень, ювілей, гектар.

4. Перекладіть українською мовою.

Поездка — охота за зрелищами, и самая крупная дичь, которая нам достается, — это замки и соборы. Многое, увиденное мельком, куда притягательней и красочней. И тем не менее непрошеное и противоестественное появление на мирном горизонте собора или замка заставляет нас выпрямиться, напрячь зрение и приготовиться к неизгладимым впечатлениям. В нас, бесспорно, неистребимы вкус к бульварным романам и мелодраматическая муть, которая начинает волноваться и булькать,

едва лишь возникнут в поле нашего зрения grimасы этих каменных мостов.

Варіант 5

1. Перепишіть слова, правильно поставивши наголос.

Вітчим, граблі, кидати, подруга, решето, п'яниця, здобуток, соломина.

2. До кожного з наведених фразеологізмів доберіть словосинонім.

Аж мороз іде поза спиною, горобцям дулі давати, згущувати фарби. Повісити носа, п'яте через десяте, у чорта на куличках.

3. Запишіть іменники у формі родового відмінка однини.

Дніпро, дуб, атом, університет, іменник, час, бузок, товар, вокзал, стрибок, хор, екзамен, вівторок, дизель, снігопад.

4. Перекладіть українською мовою.

В испанской жизни явно были великолепные времена — времена, когда широкие площади обносились крытой колоннадой, а в иных городах целые улицы уходили под крышу. Эти следы былого стали для нас настолько привычными и домашними, что мы не замечаем их великолепия. По крайней мере я, сознаюсь, никогда прежде не задумывался, что же собственно означала эта городская затея и каких усилий она стоила. Невольно спрашиваешь — а может ли наше время с его показной роскошью и маниакальным комфортом похвастать чем-либо подобным?

Варіант 6

1. Перепишіть слова, правильно поставивши наголос.

Договір, середина, твердий, фартух, пасти, одноліток, абиякий, легкий.

2. До кожного з наведених фразеологізмів доберіть словосинонім.

Впасти в око, годувати злидні, задирати носа, ні за цапову душу, опустити руки; тихіший води, нижчий трави.

3. Запишіть іменники у формі родового відмінка однини.

Зал, млин, четвер, тин, шавель, мед, кодекс, атом, червінець, синтаксис, склад, Яготин, метрополітен, капітал, відмінок.

4. Перекладіть українською мовою.

Говорят, идеологи не годятся для политической борьбы. И это суцзя правда. Как борются с другими, когда борешься с самим собой? С другими борются фанатики, то есть те, кто с собой живет в полном согласии. Разве хватит духу оспаривать других у того, кто вечно спорит с собой? У того, кому ясно, что внутренний спор — естественное состояние человека, нет позыа всегда брать верх. Иное дело — фанатик, тот, кто для себя уже не человек, а окаменелость, непреклонный борец за веру. Лишь те, кто не мыслит себя, стремятся убедить остальных.

Варіант 7

1. Перепишіть слова, правильно поставивши наголос.

Нездоланий, коромисло, бавовняний, яловичина, сільськогосподарський, мозолистий, документ, липкий.

2. До кожного з наведених фразеологізмів доберіть синонім.

Викинути з голови, в'їстися в печінки, душа в п'яти сховалася, заткнути за пояс, море по коліна, олух царя небесного.

3. Провідмініайте в однині і множині іменники *кранівник, ім'я*. Якщо в деяких відмінках існують паралельні форми, наведіть їх.

4. Перекладіть українською мовою.

“Миф о Сизифе” имеет подзаголовок “Рассуждения об абсурде” — речь идет об абсурдности человеческой жизни. Человек — это Сизиф, говорит Камю, он навечно осужден богами вкатывать на вершину горы камень. Откуда тот снова срывается вниз. Древний миф под пером Камю насыщается философскими и литературными экскурсами, прежде всего в творчество Достоевского, становится развернутым эссе о сути бытия. Жизнь абсурдна, но Сизиф сознает свой удел, и в этой ясности — залог его победы.

Варіант 8

1. Перепишіть слова, правильно поставивши наголос.

Читання, предмет, урочистий, одинадцять, водопровід, кропива, виправдання, спина.

2. До кожного з наведених фразеологізмів доберіть словосинонім.

Брати ноги на плечі, вибілювати зуби, волосся догори підіймається, де Макар телят не пас, тримати язик за зубами, мозолити очі.

3. Провідмініяйте в однині і в множині іменники *звір, дівчишко*. Якщо в деяких відмінках існують паралельні форми, наведіть їх.

4. Перекладіть українською мовою.

Именно в Париже Хемингуэй родился как писатель, в 1924 году он уже автор двух сборников: “Три рассказа и десять стихотворений” и “В наше время”. Тогда же он побывал в Испании, увлекся корридой. Пытается осознать и художественно выразить столкновение жизни и смерти через бой быков, где человек ежесекундно утверждает себя, он за семь лет просмотрел 1500 боев. Сам тоже участвовал в корриде, едва не закончившейся его гибелью. Испанская фиеста дала Хемингуэю тему первого романа — “И восходит солнце” (1926), который принес известность.

Варіант 9

1. Які слова називаються багатозначними? Наведіть приклади.

2. Утворіть від поданих слів прикметники, використовуючи суфікс *-ськ-, (-зьк-, -цьк-)*.

Виборг, Кобеляки, Тбілісі, Коростень, турист, Оскол.

3. Провідмініяйте в однині і множині іменники *лоша, воєвода*. Якщо в деяких відмінках існують паралельні форми, наведіть їх.

4. Перекладіть українською мовою.

Как все талантливые люди, Бунин был своеобразным человеком. Гордый, самолюбивый, требовательный к людям, язвительный и даже ядовитый, честолюбивый и настойчивый, он вызывал приязнь далеко не

у всех, кто с ним соприкасался. Сохранилось много свидетельств трудности, колючести, нетерпимости его характера. До женитьбы на Вере Николаевне Муромцевой, с которой Бунин прожил без малого 50 лет и которую за ее нелегкую семейную долю называли подвижницей, он дважды вступал в брак, и обе женщины ушли от него, жалуясь на невозможный нрав своего избранника.

Варіант 10

1. Які слова називаються омонімами? Наведіть приклади.

2. Утворіть від поданих слів прикметники, використовуючи суфікс *-ськ-*, (*-зьк-*, *-цьк-*).

Буг, Кагарлик, Перемишль, Ніжин, Золотоноша, солдат.

3. Провідмініяйте в однині і множині іменники *староста*, *пасажир*. Якщо в деяких відмінках існують паралельні форми, наведіть їх.

4. Перекладіть українською мовою.

Томас Манн прожил полных 80 лет и более 60 из них отдал писательству — судьба сложилась так, что ему не приходилось тратить силы и время на что-то, кроме литературы, если не считать годичной работы в страховом обществе и нескольких месяцев военной службы. С учетом этого можно бы сказать, что создал он не так уж много: 8 романов и некоторое количество новелл. Но, не принадлежа к наиболее крупным по объему, творчество Томаса Манна является одним из самых значительных в культуре нового времени.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Вихованець І. Р.* Граматика української мови. Синтаксис: Підручник. — К., 1993.
2. *Жовтобрюх М. А.* Українська літературна мова. — К., 1984.
3. *Загнітко А. П.* Український синтаксис: Науково-теоретичний і навчально-практичний комплекс: Навч. посіб. — К., 1996. — Ч. 1, 2.
4. *Козачук Г. О., Шкурятяна Н. Г.* Практичний курс української мови: Посібник. — 2-ге вид. — К., 1994.

5. *Кочерган М. П.* Вступ до мовознавства: Підручник. — К., 2000.
6. *Мацько Л. І., Сидоренко О. М.* Українська мова: Посібник. — 2-ге вид. — К., 1996.
7. *Пономарів О. Д.* Стилистика сучасної української мови: Підручник. — К., 1993.
8. *Сучасна українська літературна мова: Підручник.* — 2-ге вид. / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін.; За ред. А. П. Грищенка. — К., 1997.
9. *Сучасна українська літературна мова: Підручник.* — 3-тє вид. / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін.; За ред. М. Я. Плющ. — К., 2001.
10. *Сучасна українська мова: Довідник.* — 2-ге вид. / Л. Ю. Шевченко, В. В. Різун, Ю. В. Лисенко; За ред. О. Д. Пономаріва. — К., 1996.
11. *Сучасна українська мова: Підручник.* — 2-ге вид. / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; За ред. О. Д. Пономаріва. — К., 2001.
12. *Тоцька Н. І.* Сучасна українська мова. Фонетика. Орфоепія. Графіка і орфографія: Посібник. — К., 1995.
13. *Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови.* — К., 2002.
14. *Шкуратяна Н. Г., Шевчук С. В.* Сучасна українська літературна мова: Навч. посіб. — К., 2000.
15. *Ющук І. П.* Практикум з правопису української мови. — 5-те вид. — К., 2002.
16. *Ющук І. П.* Українська мова: Підручник. — К., 2004.

Додаткова

1. *Антоненко-Давидович Б. Д.* Як ми говоримо. — К., 1991.
2. *Бевзенко С. П.* Українська діалектологія. — К., 1980.
3. *Булаховській Л. А.* Питання походження української мови // Твори: У 5 т. — К., 1975–1981. — Т. 2.
4. *Бурячок А. А.* Орфографічний словник. — К., 1995.
5. *Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел.* — К.; Ірпінь: Перун, 2001.
6. *Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Грищенко А. П.* Граматика української мови. — К., 1982.
7. *Ганич Д. І., Олійник І. С.* Словник лінгвістичних термінів. — К., 1985.

8. Головащук С. І. Складні випадки наголошення: Словник-довідник. — К., 1995.
9. Головащук С. І. Словник-довідник з правопису та слововживання. — К., 1989.
10. Горецький П. Й. Історія української лексикографії. — К., 1963.
11. Гринчишин П. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови. — К., 1986.
12. Грищенко А. П. Прикметник в українській мові. — К., 1978.
13. Етимологічний словник української мови: У 7 т. — К., 1982. — Т. 1; 1985. — Т. 2; 1989. — Т. 3.
14. Загітко А. П. Теоретична граматики української мови: Морфологія. — Донецьк, 1998.
15. Історія української мови: Хрестоматія / Упоряд. С. Я. Єрмоленко, А. К. Мойсієнко. — К., 1996.
16. Ковалик І. І. Вчення про словотвір. — Львів, 1961.
17. Матвія І. Г. Іменник в українській мові. — К., 1974.
18. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. — К., 1976.
19. Полюга Л. М. Словник антонімів. — К., 1987.
20. Словник іншомовних слів. — К., 1985.
21. Словник синонімів української мови: У 2 т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. — К., 1999–2000.
22. Словник труднощів української мови / Д. Г. Гринчишин, А. О. Капелюшний, О. М. Пазяк та ін.; За ред. С. Я. Єрмоленко. — К., 1989.
23. Словник української мови: В 11 т. — К., 1970–1980.
24. Сучасна українська літературна мова: Вступ. Фонетика / За заг. ред. І. К. Білодіда. — К., 1969.
25. Сучасна українська літературна мова: Лексика. Фразеологія / За заг. ред. І. К. Білодіда. — К., 1973.
26. Сучасна українська літературна мова: Морфологія / За заг. ред. І. К. Білодіда. — К., 1969.
27. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис / За заг. ред. І. К. Білодіда. — К., 1972.
28. Українська мова: Енциклопедія. — К., 2000.
29. Фразеологічний словник української мови: У 2 т. / Уклад. В. М. Білоноженко, В. О. Винник, І. С. Гнатюк та ін. — К., 1993.
30. Ющук І. П. Вступ до мовознавства: Навч. посіб. — К., 2000.
31. Ющук І. П. Мова наша українська: Статті, виступи, роздуми. — К., 2001.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Сучасна українська мова”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Сучасна українська мова”	4
Питання для самоконтролю	7
Вказівки до виконання контрольної роботи	9
Варіанти контрольних робіт	10
Список рекомендованої літератури	16

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

Ю. В. Нешкуренко
Л. В. Логвиненко
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-2327

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП